

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่อง คำอุทานสื่อสารอารมณ์

ครูผู้สอน ครูวาสนา โพธิวงศ์

ครูชลภักดี คงกำเนียด

ไชโย ! ฉันทสอบได้อันดับที่ ๑

เฮ้อ! แย่จัง หุ่นตกอีกแล้ว

เย่ ! ทำงานชิ้นนี้สำเร็จแล้ว

คำถามกระตุ้นความคิด

ไชโย !

เฮ้อ !

เย่ !

คำที่ขีดเส้นใต้มีลักษณะอย่างไร

คำอุทาน

สื่อสารอารมณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความหมาย ลักษณะ และหน้าที่ของคำอุทานได้
๒. แต่งประโยคโดยใช้คำอุทานได้
๓. เห็นความสำคัญของการใช้คำอุทานให้ถูกต้องได้

โอย ! ผมเจ็บจังเลยครับ

โถ ! น่าสงสารจัง
เดี๋ยวก็หายนะครับคนเก่ง

คำที่ขีดเส้นใต้บ่งบอกถึงอารมณ์อะไร

อุทยานคือน้ำเสียง ที่เรียบเรียงตามอารมณ์
ดีใจ เสียใจ ชม ใช้คู่กับอัศเจรีย์

เครื่องหมายอัศเจรีย์

คำอุทาน คือ คำที่เปล่งออกมา
เพื่อแสดงอารมณ์ ความรู้สึกของผู้พูด
เช่น ตกใจ เสียใจ สงสาร ประหลาดใจ

คำอุทาน มักจะอยู่หน้าประโยค
และมีเครื่องหมายอัศเจรีย์ (!) กำกับหลัง
คำอุทานนั้น

ชนิดของคำอุทาน

คำอุทานบอกอาการ

เป็นคำที่แสดงอารมณ์และความรู้สึกโดยตรงของผู้พูด มักอยู่หน้าประโยค และมีเครื่องหมายอัศเจรีย์กำกับ (!)

คำอุทานเสริมบท

เป็นคำอุทานที่ใช้เป็นคำสร้อย ใช้เพื่อเน้นความหมายของคำ ไม่มีเครื่องหมายอัศเจรีย์กำกับ (!)

คำอุทานบอกอาการ

แสดงการร้องเรียก
หรือบอกให้รู้ตัว

แสดงความตกใจ

แสดงความเสียดาย
ผิดหวัง สงสาร

แสดงความไม่พอใจ

แสดง
ความประหลาดใจ

แสดงความเข้าใจ
หรือรับรู้

แสดงความเจ็บปวด

แสดงความโล่งใจ

แสดงความดีใจ

แสดงความท้อใจ
เบื่อหน่าย

๑. แสดงการร้องเรียกหรือบอกให้รู้ตัว
เช่น แนะะ ! นี้นะ ! เฮ้ !

ตัวอย่าง

เฮ้! เพื่อน ๆ มาช่วยเราขนของเล่นหน่อย

ตัวอย่าง

แนะะ ! มาแอบเล่นกันอยู่ที่นี่เอง

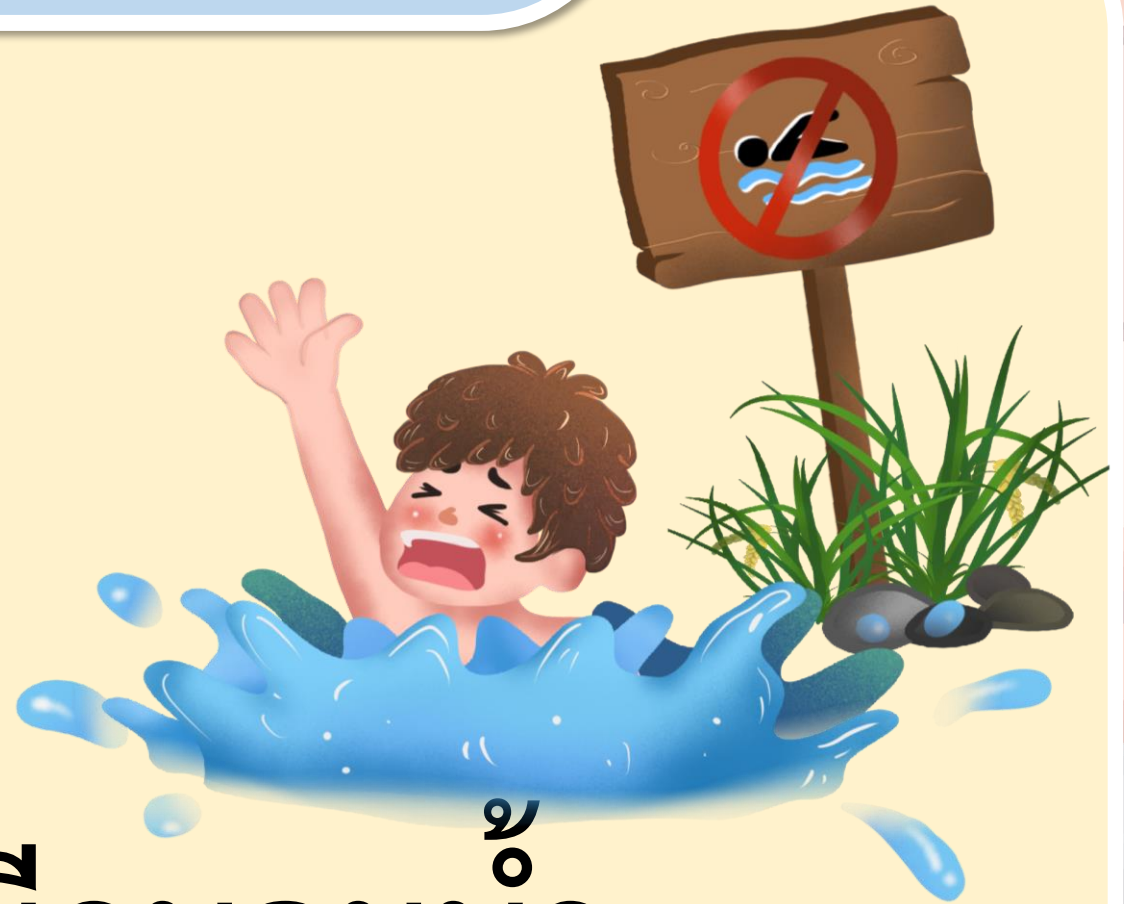
๒. แสดงความตกใจ

เช่น ว้าย ! โอ๊ะ ! ตายจริง !

ช่วยด้วย ! คุณพระช่วย !

ตัวอย่าง

ช่วยด้วย ! มีคนจมน้ำ

ตัวอย่าง

ว้าย ! ไฟไหม้

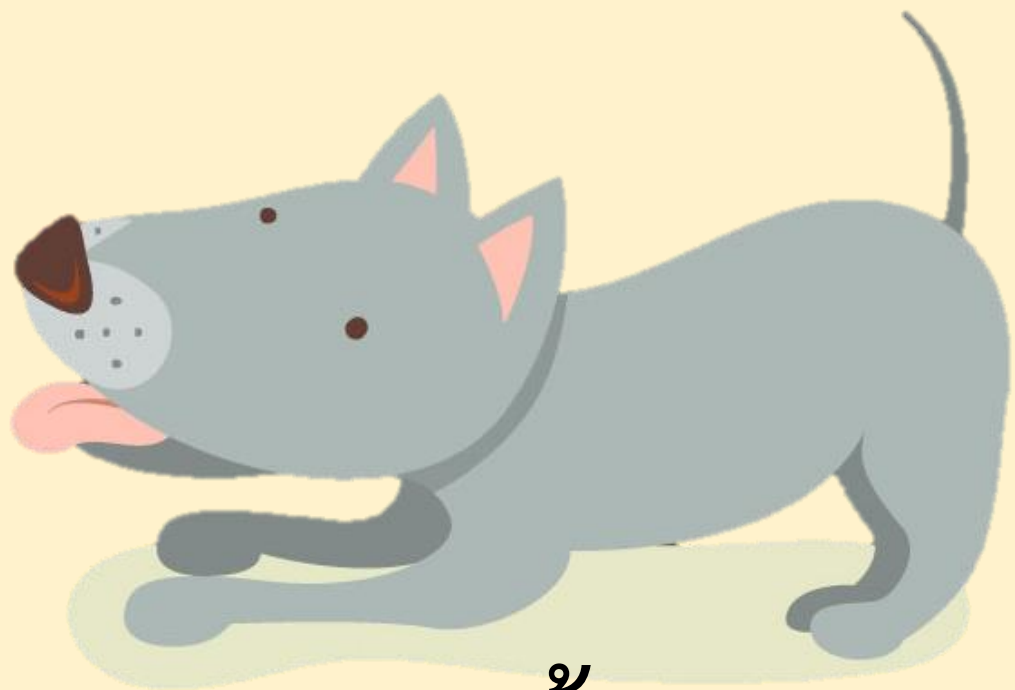
๓. แสดงความเสียตาย ผิดหวังสงสาร

เช่น โถ ! โธ่ ! อนิจจัง !

พุทโธ่ ! โธ่เอ๋ย !

ตัวอย่าง

โถ ! สุนัขตัวนี้ช่างน่าสงสาร

ตัวอย่าง

โธ่ ! เขาป่วยหนักมากน่าสงสารจัง

๔. แสดงความไม่พอใจ โกรธเคือง

เช่น เหม่ ! อูเหม่ ! ฮึ่ม !

ซิชะ ! ดูดู้ !

ตัวอย่าง

ฮัม ! ใครมาหยิบหนังสือเล่มโปรดของฉันไป

ตัวอย่าง

ซี ! ฉันไม่คุยกับเธอแล้ว

๕. แสดงความประหลาดใจ

เช่น ฮะ ! ฮ้า ! เอ๊ะ ! โอ้โฮ !

ว้าว ! อ้อฮือ !

ตัวอย่าง

โห้โฮ ! เด็ก ๆ ขยันจังเลย

ตัวอย่าง

ว้าว ! ของขวัญเยอะแยะไปหมดเลย

๒. แสดงความเข้าใจหรือรับรู้

เช่น อ้อ ! อ้อ ! อ้อ !

ตัวอย่าง

อ้อ ! เข้าใจแล้ว

ตัวอย่าง

อ้อ ! เด็กคนนั้นเป็นน้องของเธอนั่นเอง

๗. แสดงความเจ็บปวด

เช่น โอย ! โอ๊ย ! อูย !

ตัวอย่าง

โอย ! ปวดท้องจังเลย

ตัวอย่าง

อูย ! ปวดฟัน

๘. แสดงความใส่ใจ

เช่น เฮอ !

ตัวอย่าง

เฮอ ! สอบเสร็จแล้ว

ตัวอย่าง

เฮอ ! ทำงานบ้านเสร็จเสียที

๙. แสดงความดีใจ

เช่น ไชโย ! เฮ้ ! ฮูเร !

ตัวอย่าง

ไชโย ! คุณแม่จะพาพวกเราไปเที่ยวแล้ว

ตัวอย่าง

ฮูเร ! เราชนะแล้ว

๑๐. แสดงความท้อใจ เบื่อหน่าย

เช่น เฮ้อ ! ฮือ !

ตัวอย่าง

เฮ้อ ! รถติดอีกแล้ว

ตัวอย่าง

ฮือ ! เลอะเทอะอีกแล้ว

คำอุทานเสริมบท

คำอุทานเสริมบท คือ คำอุทานที่ใช้เป็นคำสร้อย หรือคำเสริมบทต่าง ๆ ซึ่งคำอุทานประเภทนี้ บางคำเสริมคำที่ไม่มีความหมายเพื่อยืดเสียงให้ยาวออกไป บางคำเสริมเพื่อบรรยายความหมายให้หนักแน่นยิ่งขึ้น คำอุทานชนิดนี้จะไม่ใส่เครื่องหมายอัศเจรีย์ (!) กำกับข้างหลัง

ตัวอย่าง

เด็ก.....**เอ๋ย**.....เด็กน้อย

แมว.....**เอ๋ย**.....แมวเหมียว

น้ำ.....**เอ๋ย**.....น้ำคำ

มด.....**เอ๋ย**.....มดแดง

เอ๋ย เป็นคำที่เข้ามาแทรกในบทร้อยกรอง

เรียกคำเหล่านี้ว่า.....**คำอุทานเสริมบท**

ตัวอย่าง

เสียงลือเสียงเล่าอ้าง อันใด พี่...**เอ๋ย**.....

หากสยามพินาศลง ไทยอยู่ ได้...**ฤ**.

เอ๋ย **ฤ** เป็นคำสร้อยเข้ามาเสริมในบทร้อยกรอง

เรียกคำเหล่านี้ว่า...**คำอุทานเสริมบท**.....

ตัวอย่าง

พอเขา.....**ได้ดิบได้ดี** ก็ลืมตัว

เธอตกใจจน.....**มือไม้** ลั่น ทำอะไรไม่ถูก

เอาแต่เที่ยวเล่นไปวัน ๆ ไม่รู้จักอ่าน

หนังสือหน้าหา

กิจกรรมพัฒนาทักษะ

ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๑๒

เรื่อง คำอุทานสื่อสารอารมณ์

กิจกรรมครู

๑. แจกใบงานที่ ๑๒
๒. - สังเกตการทำงานของนักเรียน
- ให้คำแนะนำแก่นักเรียน
๓. ตรวจสอบและประเมินใบงานที่ ๑๒

กิจกรรมนักเรียน

๑. นักเรียนทำใบงานที่ ๑๒
เรื่อง คำอุทานสื่อสารอารมณ์
๒. เมื่อทำเสร็จให้ส่งที่ครูประจำวิชา

ใบงานที่ ๑๒

เรื่อง คำอุทานสื่อสารอารมณ์

ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง คำอุทาน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง คำอุทาน

รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย รหัส ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำอุทานที่เหมาะสมกับประโยคที่กำหนดให้ และบอกความรู้สึกของคำอุทานนั้นให้ถูกต้อง

ประโยค	อารมณ์ความรู้สึก
ตัวอย่าง	
.....กระเป๋าใบนี้เป็นของน้องเองหรือจ๊ะ
.....มีดบาดมือ เลือดไหลหยดตึง ๆ เลย
.....โล่งอกไปที่ ทำงานเสร็จแล้ว
.....อย่าทำร้ายกันแบบนี้อีกนะ เรากลัวมาก
.....ตายแล้ว ไม่น่าเกิดเรื่องแบบนี้เลย
.....คำตอบเป็นแบบนี้เอง คิดตั้งนานกว่าจะออก
.....ต้องแก้ไขงานอีกแล้วเทรอนี้ เหนื่อยใจจัง
.....ไม่น่าเกิดเหตุการณ์แบบนี้เลย เสียใจด้วยนะ
.....ทำไมตึกกรมบ้านช่องใหญ่โตมโหฬารอย่างนั้นะ
.....ในที่สุด ฉันก็ทำการบ้านเสร็จแล้วจ้า

ให้นักเรียนแต่งประโยคที่มีคำอุทานแสดงอารมณ์ความรู้สึก จำนวน ๕ ประโยค

- ๑.....
- ๒.....
- ๓.....
- ๔.....
- ๕.....

ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง คำอุทานสื่อสารอารมณ์

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนเติมคำอุทานที่เหมาะสมกับประโยคที่กำหนดให้ และบอกความรู้สึกของคำอุทานนั้นให้ถูกต้อง

ประโยค	อารมณ์ความรู้สึก
๑. อ้อ!กระเป๋าใบนี้เป็นของน้องเองหรือจ๊ะ เข้าใจ
๒.มีดบาดมือ เลือดไหลหยดตึง ๆ เลย
๓.โล่งอกไปที่ ทำงานเสร็จแล้ว

ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง คำอุทานสื่อสารอารมณ์

ประโยค	อารมณ์ความรู้สึก
๔.อย่าทำร้ายกันแบบนี้อีกนะ เรากลัวมาก
๕.ตายแล้ว ไม่น่าเกิดเรื่องแบบนี้เลย
๖.คำตอบเป็นแบบนี้เอง คิดตั้งนานกว่า จะออก
๗. ต้องแก้ไขงานอีกแล้วหรอ เหนื่อยใจจัง

ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง คำอุทานสื่อสารอารมณ์

ประโยค	อารมณ์ความรู้สึก
๘.ไม่น่าเกิดเหตุการณ์แบบนี้เลย เสียใจด้วยนะ
๙.ทำไมตีกรามบ้านช่องใหญ่โตมโหฬาร อย่างนี้นะ
๑๐.ในที่สุด ฉันก็ทำการบ้านเสร็จแล้วจ้า

ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง คำอุทานสื่อสารอารมณ์

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนแต่งประโยคที่มีคำอุทานแสดงอารมณ์จำนวน ๕ ประโยค

๑.
๒.
๓.
๔.
๕.

ตรวจทานคำตอบ ใบงานที่ ๑๒
เรื่อง คำอุทานสื่อสารอารมณ์

ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง คำอุทานสื่อสารอารมณ์

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนเติมคำอุทานที่เหมาะสมกับประโยคที่กำหนดให้ และบอกความรู้สึกของคำอุทานนั้นให้ถูกต้อง

ประโยค	อารมณ์ความรู้สึก
๑. อ้อ ! กระเป๋าใบนี้เป็นของน้องเองหรือจ๊ะ เข้าใจ
๒. โธ้ย ! มีดบาดมือ เลือดไหลหยดตึง ๆ เลย เจ็บปวด
๓. เฮ้อ ! โลงอกไปที่ ทำงานเสร็จแล้ว โล่งใจ

ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง คำอุทานสื่อสารอารมณ์

ประโยค	อารมณ์ความรู้สึก
๔. นี่เธอ !อย่าทำร้ายกันแบบนี้อีกนะ เรากลัวมาก	โกรธ
๕. ว้าย !ตายแล้ว ไม่น่าเกิดเรื่องแบบนี้เลย	ตกใจ
๖. อ้อ !คำตอบเป็นแบบนี้เอง คิดตั้งนานกว่าจะออก	เข้าใจ
๗. เฮ้อ ! ต้องแก้ไขงานอีกแล้วหรือนี่ เหนื่อยใจจัง	เบื่อหน่าย

ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง คำอุทานสื่ออารมณ์

ประโยค	อารมณ์ความรู้สึก
๘. พุทโธ่! ไม่น่าเกิดเหตุการณ์แบบนี้เลย เสียใจด้วยนะ	เสียใจ
๙. โอ้โฮ! ทำไมตีกรามบ้านช่องใหญ่โตมโหฬาร อย่างนี้นะ	ประหลาดใจ
๑๐. เย่! ในที่สุด ฉันก็ทำการบ้านเสร็จแล้วจ้า	ดีใจ

สรุปบทเรียน

คำอุทาน เป็นคำที่แสดงอารมณ์ หรือความรู้สึกของผู้พูด การรู้จักชนิดและหน้าที่ของคำอุทานในประโยค ทำให้สามารถนำไปใช้สื่อสารได้ถูกต้องตามอารมณ์และความรู้สึก

บทเรียนครั้งต่อไป

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ วิชาเหมือนสินค้า

เรื่อง การอ่านบทร้อยกรอง

ประเภทกาพย์ยานี ๑๑

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ที่ ๑

เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี ๑๑

๒. ใบงานที่ ๑

เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี ๑๑

สามารถดาวน์โหลดข้อมูลได้ที่

www.dltv.ac.th

